

2013

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 15.10.-31.10.2013

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

1.1. Evropsko tržište

- *Evro na najvišem nivou u poslednjih dvije godine, ali krajem mjeseca gubi na vrijednosti*
- *Smanjeno povjerenje potrošača*
- *Pad opšteg nivo cijena na 1.1%*
- *Britanska privreda nastavlja sa rastom*

Nakon deblokade dijela američkih institucija i izbjegavanja bankrota vlade, investitori su se konačno okrenuli objavama podataka od kojih će zavisiti dalje vođenje monetarne politike centralnih banaka. Za zemlje članice EU može se reći da su zabilježile solidne znakove oporavka u trećem kvartalu tekuće godine. Ipak nešto slabija privredna aktivnost prikazana je u oktobru, što nije usporilo jačanje evra, koji je krajem mjeseca dostigao najvišu vrijednost u poslednje dvije godine u odnosu na američki dolar.

Što se tiče stavova ekonomista, evidentno je da će ekonomija evropske zajednice, prvenstveno Njemačka, nastaviti sa privrednim rastom u skorijoj budućnosti, međutim trenutno stanje u ekonomijama zemalja članica je još uvijek daleko od zadovoljavajućeg. Poslovno povjerenje je i dalje na visokom nivou,

ali su potrošači izrazili manje spremnosti da troše, što se odrazilo i na pad maloprodaje u Njemačkoj od 0.4%, dok su zemlje poput Italije, Španije i Francuske ipak imale blagi rast povjerenja i potrošnje potrošača. Španija je nakon pune dvije godine zabilježila minimalni kvartalni rast od 0.1%, ali je na godišnjem nivou BDP i dalje u zoni kontrakcije. Uprkos veoma dobrom izdanju industrijskog sektora u vodećim zemljama Unije, proizvodna i uslužana djelatnost su prilično razočarale, ali su ostale zoni rasta aktivnosti.

Krajem mjeseca povećala se zabrinutost oko oporavka privrede nakon pada stope inflacije sa 1.1% na čak 0.7%, što je podstaklo špekulacije da bi se na narednom sastanku ECB mogli objaviti dodatni instrumenti stimulacije ekonomije ili eventualno novo smanjenje kamatnih stopa. Dodajući navedenom neočekivano pozitivan ton sa sastanka Federalni Rezervi, evro je u roku od samo dva dana oslabio preko 2% u odnosu na dolar, ali i većinu najtrgovanijih valuta.

Fundamentalna podloga za britansku ekonomiju ostaje pozitivna i u posljednjem kvartalu, potvrđujući rast privrede iz ljetnjeg perioda. Opšti nivo cijena povećan je na 2.7%, ali zabrinutost u vezi pojave takozvanog mjehura na tržištu nekretnina se javila sa rastom cijena kuća od čak 3.8% u septembru. Iako su prosječne plate smanjene, potrošači su nastavili da troše, usljed čega je maloprodaja ostala na dosta visokom nivou. Stopa nezaposlenosti je i dalje 7.7%, ali je evidentirano povećanje broja zaposlenih za 41.7 hiljada. Preliminarni rezultati pokazali su da je privreda imala rast od 1.5% zaključno sa trećim kvartalom, dok su povećane prognoze rasta za drugu polovinu godine. Na predstojećem sastanku BoE, vjerovatno neće biti promjene monetarne politike, ali pozitivni fundamentalni pokazatelji mogu dati jasnije smjernice o datumu povećanja kamatne stope, koje se očekuje početkom 2016. godine.

1.2 Američko tržište

- *Izbjegnuta finansijska blokada u SAD*
- *FED ostvili monetarnu politiku bez promjene*
- *Usporen oporavak tržišta nekretnina*
- *Stopa nezaposlenosti smanjena na 7.2%*
- *BOC ostavili kamatu na 1%*

Finansijska blokada u SAD je izbjegnuta u posljednjem trenutku nakon što su se demokrati i republikanci uspjeli dogovoriti o povećanju limita zaduživanja za finansiranje državnog budžeta. Preko 800.000 zaposlenih u državnim institucijama su se vratili na posao, nakon dvije sedmice prinudnog odmora. Ukupan gubitak privrede stvoren finansijskom blokadom u SAD iznosi 24 milijarde dolara prema procjenama rejting agencije Standard&Poor's. Nedavni dogovor je riješio finansiranje budžeta samo do 7. februara 2014. godine. U međuvremenu bi se trebala formirati komisija sa članovima demokrata i republikanaca za izradu dugoročnog finansijskog plana što će početkom naredne godine sigurno dovesti do novih rasprava.

Federalne rezerve su u oktobru zadržale referentnu kamatnu stopu na nepromjenjenom nivou od nula do 0,25%. Zadržan je obim kupovine obveznica u mjesečnoj vrijednosti od 85 milijardi USD. FED je situaciju u privredi opisao slično kao i na sastanku FOMCa iz septembra kad je objavljen umjeren rast ekonomske aktivnosti i blago poboljšanje na tržištu rada. Jedna od promjena u odnosu na prošli mjesec je sporiji oporavak tržišta nekretnina. Prodaja postojećih stanova je u septembru smanjena na 5,29 miliona stanova ili za 1,9 % manje u odnosu na avgust, kada je prodaja dostigla najviši nivo u posljednje četiri godine.

Nezaposlenost u SAD je u septembru smanjena na 7,2% na najniži nivo od novembra 2008. godine zbog smanjene tražnje za poslom. Zaposlenost bez poljoprivrednog sektora je uvećana za samo 148.000 dok se očekivao rast od 180.000. Za FED je nivo nezaposlenosti i dalje previsok što bi moglo značiti da centralna banka neće prije prvog kvartala 2014. godine smanjivati program otkupa obveznica (QE3).

Narudžbe trajnih dobara u septembru su premašila očekivanja tržišta i uvećana su za 3,7% u odnosu na prethodni mjesec ali su narudžbe bez aviona smanjena za 1,1%. Maloprodaja je u septembru umanjena za 0,1% u odnosu na prethodni mjesec dok je inflacija u istom mjesecu smanjena na 1,2%, na najniži nivo od aprila ove godine. Povjerenje potrošača je u oktobru neočekivano smanjeno na 71,2 poena, što je za 9 poena manje nego u septembru. Razlog smanjenja povjerenja potrošača se dovodi u vezu sa nedavnom budžetskom krizom u SAD.

Banka Kanade (BoC) je u oktobru zadržala svoju kamatnu stopu od 1% i prekinula špekulacije o mogućem povećanju iste. Slab privredni rast i slaba inflacija znače da je mnogo veća mogućnost da u budućem periodu dođe do smanjenja kamate nego do njenog povećanja. BoC je promijenila prognozu za dostizanje ciljane inflacije od 2% i očekuje da će se to desiti krajem 2015. godine, odnosno da će biti potrebno pola godine više nego što je ranije prognozirano.

1.3. Azijsko tržište

- *Rast cijena u Kini od 3.1%*
- *BDP i dalje na 7.8%*
- *Australijska ekonomija nastavlja umjeren rast*
- *Mjere monetarne i fiskalne politike u Japanu daju pozitivan rezultat*

Kineska ekonomija nastavila je da bilježi napredak u skoro svim privrednim segmentima. Potrošačke cijene su imale rast u septembru od 3.1% , čak 0.5% više nego u avgustu, ali su ostale ispod ciljanog nivoa od 3,5% za tekuću godinu. Na navedeno povećanje je vjerovatno uticao i veći broj kreditnih plasmana , koji je u prethodnom mjesecu iznosio 787 milijardi juana.

Bruto društveni proizvod je pokazao rast privrede od 2.2% na kvartalnom i 7.8% na godišnjem nivou. Kineske fabrike su proizvele više proizvoda nego što je očekivano, ali tražnja od strane krajnjih potrošača je izostala, te je rast maloprodaje u septembru iznosio 13.3%. Indeks proizvodne aktivnosti još uvijek

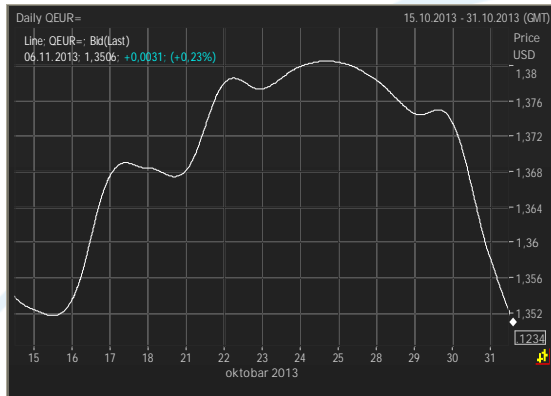
je iznad graničnih 50 baznih poena i sugerise dalji napredak na ovom polju.

Australijski dolar je uprkos veoma dobrim podacima najvećeg trgovinskog partnera Australije, ostao pod pritiskom usljed političke krize u SAD, što je uticalo na manju tražnju za rizičnom i visokoprinosnom aktivom. Guverner RBA Stevens naglasio je da smanjenje kamatne stope daje pozitivne rezultate po ekonomsku aktivnost, prvenstveno u vidu povećanja stope inflacije , kao i da je vrijednost valute i dalje previsoka, te da nije isključena mogućnost daljeg snižavanja kamata. Uprkos tome, očekivanja tržišta da se kamatna stopa poveća su najveća još od 2011. godine.

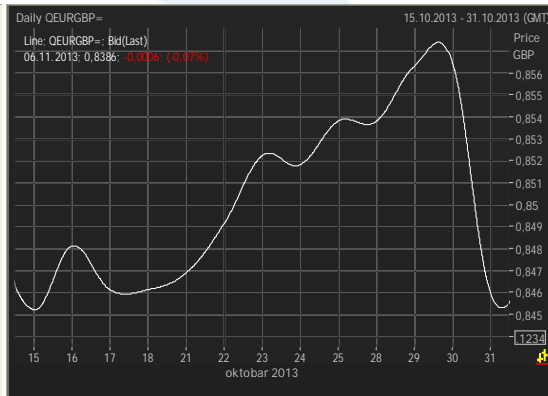
Mjere monetarne stimulacije i povećanja poreza u Japanu nastavljaju da podstiču rast ekonomije. Potvrda navedenog došla je u vidu skoka maloprodaje sa 1.1% na čak 3.1%, što je uticalo i na rast cijena na 1.1%, čime se nastavio trend kretanja inflacije prema ciljanih 2%. Međunarodna trgovinska aktivnost u septembru je značajno smanjena, što se ogledalo u neznatnom povećanju uvoza i velikom padu u izvozu robe. Stopa nezaposlenosti se spustila na 4.0%, dok je proizvodni indeks pokazao očekivano povećanje aktivnosti, uprkos nešto slabijem izdanju industrijskog sektora.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 15.10-31.10.2013

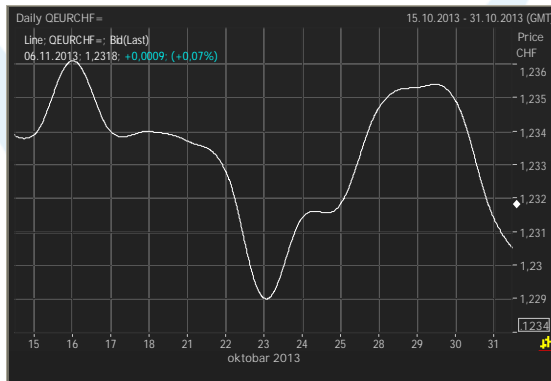
EUR/USD

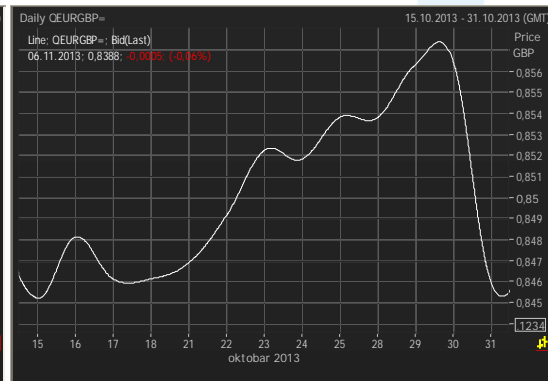
EUR/GBP

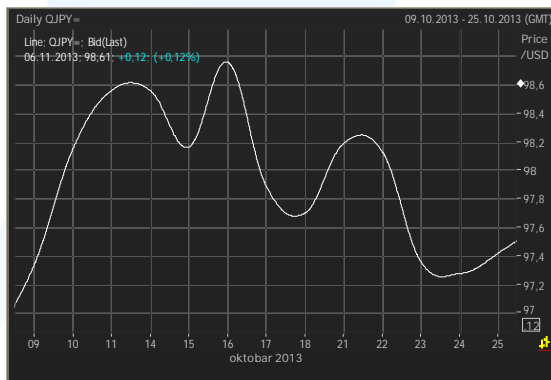
EUR/CHF

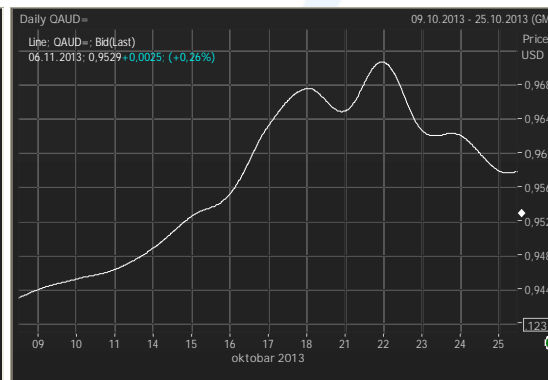
GBP/USD

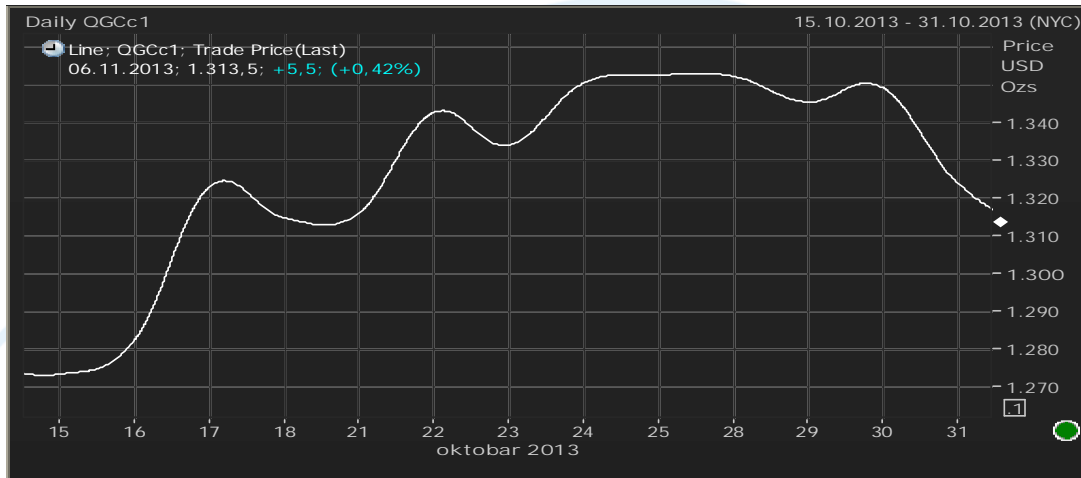
USD/JPY

AUD/USD

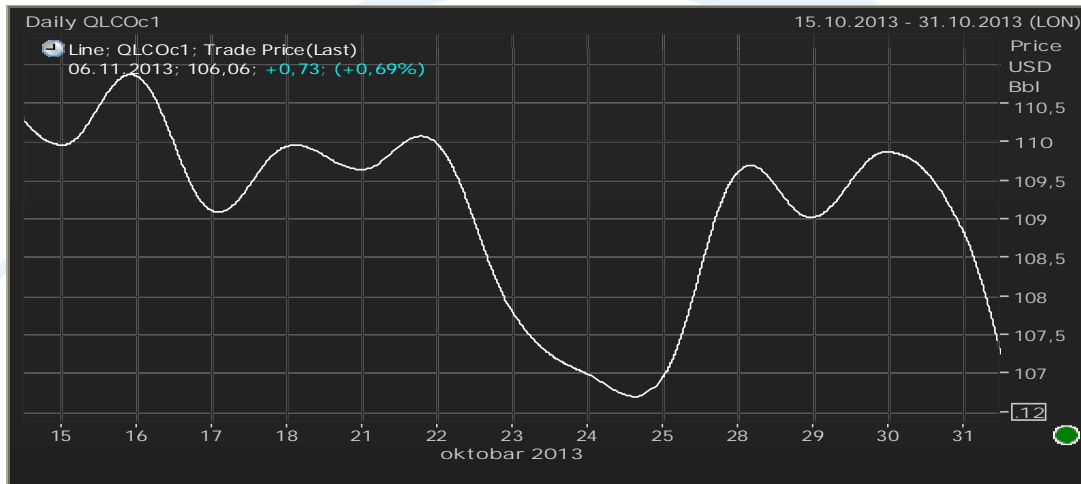

2.1. Kretanje cijene zlata

Nakon prekida finasijske blokade američke vlade, cijena zlata je nastavila da raste (na 1.323 USD/oz). Povod za rast su bile i špekulacije da će FED i dalje nastaviti sa monetarnim podsticajima u vidu otkupa obveznica i ubrizgavanjem dodatne količine novca na tržište što bi investitore okrenulo ka investiranju u plemenite metale kao alternativno ulaganje. Objavom neočekivano boljih podataka iz kineske privrede, cijena zlata je pala za 2,43%, tako da je cijena zlata nakon objave kineskih podataka iznosila 1.316,50 USD/oz. Ubrzo nakon novih podataka iz Kine o povećanju problematičnih kredita, cijena zlata ponovo dostiže nivo 1.316,50 USD/oz. Nakon pada, cijena zlata je u narednim danima se oporavlja dostigla vrijednost i do 1.360 USD/oz da bi na kraju mjeseca opet došlo do pada cijene zlata zbog najave da bi FED mogao početi sa smanjenjem QE3 programa što je prije moguće.

2.1. Kretanje cijene nafte

Sa rješavanjem finansijske blokade američke vlade, cijene sirove nafte na svjetskim tržištima su nastavile da padaju. Razlog pada cijena nafte su prevelike zalihe nafte u Sjedinjenim Američkim Državama usljed smanjene potražnje za ovim energentom. Objavom podataka o velikim zalihama nafte u Americi, cijene američke nafte su dostigle četveromjesečni minimum. Pad cijene evropske nafte smanjilo je zabrinutost oko dostavljanja nafte sa Bliskog istoka. Takođe, polako se stabilizuje snabdjevanje nafte iz Libije iako su još uvijek u toku oružani sukobi u toj zemlji te dodatno otežavaju isporuku nafte. Libijska proizvodnja nafte je trenutno 600.000 barela. Do kraja mjeseca cijene nafte su bile mještovite. Čeka se zasjedanje FEDa i njihova odluka da li će početi ranije sa smanjenjem QE programa prije očekivanog roka što će direktno uticati na cijene nafte na svjetskim tržištima.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa u prethodnom mjesecu

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA ZA PERIOD OD 04.11.-15.10.2013

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 04.11. do 15.10.2013	Očekivanja	Prethodno
04.11.2013	09:58	EUR	Markit Manufacturing PMI (Oct)	51.1	51.3
	10:30	EUR	Sentix Investor Confidence (Oct)	6.0	6.1
	10:30	GBP	PMI Construction (Oct)	58.9	58.9
	16:00	USD	Factory Orders (MoM) (Sep)		-2.4%
05.11.2013	02:45	CNY	HSBC China Services PMI (Oct)	52.4	52.4
	04:30	AUD	RBA Interest Rate Decision (Nov 5)	2.5%	2.5%
	04:30	AUD	RBA Rate Statement		
	06:30	JPY	Bank of Japan Governor Kuroda Speech		
	09:15	CHF	Consumer Price Index (YoY) (Oct)	-0.2%	-0.1%
	10:30	GBP	Markit Services PMI (Oct)	60.4	60.3
	11:00	EUR	European Commission Releases Economic Growth Forecasts		
	16:00	USD	ISM Non-Manufacturing PMI (Oct)		
06.11.2013	00:50	JPY	BoJ Monetary Policy Meeting Minutes		
	01:30	AUD	Trade Balance (Sep)	-400M	-815M
	09:58	EUR	Markit Services PMI (Oct)	50.9	52.2
	10:30	GBP	Manufacturing Production (YoY) (Sep)		-0.2%
	11:00	EUR	Retail Sales (YoY) (Sep)		-0.3%
	16:00	GBP	GDP Estimate (3M) (Oct)		0.8%
07.06.2013	01:30	AUD	Unemployment Rate s.a. (Oct)	5.7%	5.6%
	13:00	GBP	BoE Interest Rate Decision	0.5%	0.5%
	13:30	GBP	BoE Asset Purchase Facility	375B	375B
	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision	0.50%	0.50%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
	14:30	USD	Gross Domestic Product Annualized (Q3)	2.0%	2.5%

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

08.11.2013	03:00	CNY	Trade Balance (Oct)		15.2
	07:45	CHF	Unemployment Rate s.a (MoM) (Oct)	3.2%	3.2%
	10:30	GBP	Total Trade Balance (Sep)	-2.70B	-3.32B
	14:30	CAD	Unemployment Rate (Oct)	7.0%	6.9%
	14:30	USD	Nonfarm Payrolls (Oct)	130K	148K
	14:30	USD	Unemployment Rate (Oct)	7.3%	7.2%
	02:30	CNY	Consumer Price Index (YoY) (Oct)	3.2%	3.1%
12.11.2013	00:30	AUD	Westpac Consumer Confidence (Nov)		-2.1%
	01:00	AUD	Consumer Inflation Expectation (Oct)		2%
	07:00	EUR	DE Consumer Price Index (YoY) (Oct)		1.4%
	10:30	GBP	Consumer Price Index (YoY) (Oct)		2.2%
13.11.2013	10:30	GBP	ILO Unemployment Rate (3M) (Sep)		7.7%
14.11.2013	08:00	EUR	DE Gross Domestic Product s.a (QoQ) (Q3)		0.7%
	11:00	EUR	Gross Domestic Product s.a. (YoY) (Q3)		-0.5%
	14:30	USD	Trade Balance (Oct)		-38.8B
15.11.2013	10:30	GBP	Retail Sales (YoY) (Oct)		2.2%
	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Oct)		1.1%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,50%	-0,25%	02.05.2013	07.11.2013
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	18.12.2013
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	05.12.2013
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	04.12.2013
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	12.12.2013
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	12.11.2013
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	05.11.2013

